

NOVA DOBA

Naročnina Za Jugoslavijo: mesečno 7 Din, letno 84 Din.
Za inozemstvo: letno 240 Din.
Posamezna številka 1 Din.

Izhaja
v torek, četrtek in soboto.

Redakcija in uprava: Strössmayerjeva ulica 1, prtlj.
Tel. Rač.p.-č.zavoda 10.666.
Oglasni po stalnem ceniku.

Glasovi o ruskih razmerah.

Štirje angleški poslanci, ki so obiskali Rusijo in se nedavno vrnili, so podali o razmerah v Rusiji poročilo, ki je vzbudilo splošno zanimanje in našlo glasen odmev v vseh časopisih. Poročilo poslancev, ki pripadajo konservativni struji, apelira ob koncu na vlado, naj čimprej poišče pot za diplomatske in trgovinske dogovore s sovjetsko Rusijo, da Zedinjene države in Nemčija in drugi konkurenti ne izrinejo Anglije z ruskega tržišča. V poročilu navajajo sicer, da sloni gospodarstvo sovjeto izključno na nasilnem režimu, toda pripominjajo, da je bila sovjetska vlada prisiljena dovoliti kmetom dalekosežno zasebno-kapitalistično svobodo, ter da se je mogel le v mestih brezobzirno izvajati sovjetski režim.

Poročevalci so prišli po izčrpnem obravnavanju vseh panog administracije, gospodarstva i. dr. do naslednjih sklepov: Danes ne more obstojati noben dvom več, da sovjetska vlada ostane stalna institucija. Ob političnem in gospodarskem razvoju, kakor se vrši sedaj, se kaže povsem jasno, da bo sovjetska vlada v nekoliko letih mogla zahtevati 160 milijonskega naroda zadostiti v vsakem pogledu. Komisija predlaga angleški vladi naj bi v odnošjih napravam Rusiji uvaževala naslednje štiri glavne točke. 1. Protisovjetska propaganda naj bi prenehala. 2. Ruska vlada mora priznati zasebne predvojne dolgove. 3. Angleška vlada mora siliti na to, da sovjetska vlada tem naloženi zasebni angleški denar povrne čim hitreje. 4. Trgovina med Anglijo in sovjetsko Rusijo se mora dvigniti, da se bo brezposelnost

v Angliji uspešno pobijala. Nemčija in Amerika ste v tem pogledu že daleč prehiteli Anglijo. Zato mora angleška vlada dogodkom v sovjetski Rusiji posvečati največjo pažnjo in ne sme zamuditi nobene prilike za vzpostavitev trgovskih in diplomatskih odnošajev.

Poročilo razpravlja nato o splošnem političnem in gospodarskem položaju Rusije ter zaključuje z ugotovitvijo, da sovjetska Rusija preživlja v tem trenutku proces evolucije, ki se giblje v povsem zdravi smeri. Po poročilu se je neki zastopnik ruske drž. banke napram Angležem izjavil: »London ima denar, ne veruje pa v rusko vrednost kredita. Berlin pa veruje, da smo vredni kapitala, nima pa denarja. Mora si ga torej direktno ali indirektno nabaviti v Angliji, kar je tudi že storil.« Poročilo strokovnjakov priporoča zato, naj se dovolijo sovjetski Rusiji trgovski krediti na dolge roke, ki bi jih mogla Rusija uporabljati za nakupovanje gospodarskih strojev in tekstilnega blaga v Angliji, kar bi bilo neizmernega pomena za angleško industrijo in za pobijanje brezposelnosti.

Del angleškega tiska nima pravega zaupanja v ugodne izjave poročevalcev. Pravi namreč, da je pri vseh pogajanjih z Moskvo velika težava v okolnostih, da je beseda Moskve brez vrednosti.

V tej zvezi omenjajo ti listi tudi Angliji sovražno propagando, ki se je baie zelo razmahnila v času splošne stavke na Angleškem. Sicer pa trdi ti glasovi, da je želja po pridobitvi ruskega tržišča za Anglijo oslabila kritične sposobnosti poročevalcev. Sploh pa so vsa ta glasila mnenja, da možnost za obe stranki zadovoljivega diplomatskega in gospodarskega gibanja ni dovolj podkrepjena z dokazi.

Porota.

Celje, 10. junija.

NEPOBOLJŠLJIV TAT.

Razprava proti 30-letnemu Francu Hriberšku je trajala včeraj od 16. do 18.30. Porotniki so potrdili vprašanje glede hudodelstva tatvine in prestopka vlačugarstva, nakar je bil Hriberšek obsojen na 5 let težke ječe in na prisilno delo po prestani kazni.

Danes predseduje senatu viš. dež. sod. svet. dr. Premšak, votanta sta dež. sod. svet. Tiller in okr. sodnik Brelih, javno obtožbo zastopa drž. pravdnik dr. Rus, zagovarja dr. Kačan.

UMOR PRI VELIKI PIREŠICI.

Pred porotniki stoji 24-letni Vinco Vasle, sin posestnika Franca Vasleta na Stebovniku pri Veliki Pirešici, radi hudodelstva zavratnega umora in napeljevanja h krivemu pričevanju.

Pri Vasletovem očetu, ki je zelo premožen kmet na Stebovniku, je služilo ceo leto 1925. za dekle čedno 22-letno dekle Franciška Verdev. Bila je na glasu kot pridna in poštena in jo je hvalila tudi njena mačeha. Vinko je začel z Verdevovo ljubezensko razmerje, kar potrjuje Franciška Razdevšek, ki je istočasno služila pri Vasletovih. Večkrat je videla domačega sina zahajati pod okno svoje ljubice na pomenke. Nekoč je tudi slišala, kako je Vinko obljubljal Verdevovi v hlevu zakon in jo nagovarjal k intimnemu občevanju. Verdevova je odhajala z njim na parno, kjer je on prenočeval, in se vračala vselej šele po par urah. Na Telovo 1925 sta bila skoro celo popoldne v sušnici, kjer sta ju zalotila obtoženčeva starša ter ju okregala in pretepla. Verdevova je Razdevškovi večkrat priznala, da ima razmerje z Vinkom, ki jo bo tudi poročil. Povedala ji je, da jo Vinko večkrat nalašč pretepe v pričih

staršev, da prikrijeta pred njimi ljubavno razmerje.

Razdevškova in Verdevova sta pozneje druga za drugo zapustili službo pri Vasletovem očetu.

Frančiška Verdevova je letos v marcu pisala Vasletu, da je od decembra noseča. Ta ji pa ni hotel verjeti in ji je pisal pismo, v katerem pravi, da si ne more misliti, kako bi se bilo to zgodilo, in jo je povabil na belo nedeljo k Cesarjevi žagi. Bila je precej dobre volje, se smejala in šalila ter pričla na njeno vprašanje odgovorila, da gre k šivilji. Ker je deževalo, si je Verdevova poprej izposodila pri Ograjenski dežnik.

Po preteku ene ali dveh ur je srečala Ograjensko Verdevovo, ki ji je vrnila dežnik. Verdevova je bila videti kakor pijana in se je hudo opotekala. Alojz Cokan je videl, da je dekle naenkrat padlo na tla, zopet vstalo, napravilo še kakih pet korakov in zopet padlo. Takoj so prihiteli k nji Alojz in Jakob Cokan, Franc in Franciška Ograjenski, Andrej Šuper, Franc Jevnišek in Katarina Ograjenski, ki jim je Verdevova pri polni zavesti povedala, da jo je Vinko Vasle zvalil k Cesarjevi žagi in jo zastupil s sladkorjem. Takoj nato so jo zvali grozni kriči, spaciil se ji je obraz, iz ust in nosa pa so ji prihajale goste belorumenkaste krvave pene. Navzoče je še dobro poznala in jih prosila, naj Vasleta naznanijo orožnikom, da bo kaznovan. Za njo se ni treba več brigati, ker bo itak umrla. Verdevova je bila kot članica Marijine dru-

žbe šele na velikonočno sredo pri spovedi. Kakih desetkrat je povedala, da jo je Vasle s pismom zvalil k žagi, kjer mu je še enkrat povedala, da je z njim v nosečem stanju. Dala mu je tudi v žep pomarančo za pisanko, on pa ji je porinjal v usta sladkor, ki je moral biti zastruplen. Kmalu nato so jo prepegljali na dom njenih staršev, kjer je po par minutah umrla.

Sodni zdravniki so pri raztelesenju dognali, da je umrla Verdevova na posledicah zastrupljenja. V njenem telesu so našli 0.4826 gramov popolnoma ohranjenega strihnina. Ta količina bi zadostovala za usmritev štirih oseb. Verdevova je morala zavžiti še večjo množino strihnina, ker so se bili gotovi procenti strihnina do raztelesenja že razkrojili.

Vasle je orožnikom Alojzu Štermanu in Alojzu Kravčarju drugi dan pri aretaciji tajil sestanek z Verdevovo pri Cesarjevi žagi. Šele, ko sta mu pokazala njegovo lastno pismo, je sestanek priznal. Na vprašanje, zakaj je dekle zastupil, je odgovoril, da ga je začela Verdevova dolžiti očetovstva in ji je hotel, ker se je bal svojih staršev, odpraviti plod. Glede strupa je prvotno trdil, da je kupil v neki celjski lekarni kislino in v njo namočil sladkor. Pozneje pa je to prekalil in povedal, da je vzel očetu strihnin za lisice in ga pomešal s sladkorjem. Orožnikom in preiskovalnemu sodniku je tajil, da bi bil nameraval Verdevovo umoriti, in izpovedal, da je hotel Verdevovi brez njene vednosti odpraviti telesni plod (pri raztelesenju se je ugotovilo, da je bil plod že precej razvit in moškega spola), ker je neke slišal, da se da strihnin za to uporabiti. Teden dni po tej izpovedi pa je začel vse tajiti, češ da ni imel z Verdevovo nobenega razmerja, da ona ni bila njegova ljubica, temveč jo je celo sovražil, da se je dekle najbrž samo zastripilo in ga obdolžilo iz jeze in maščevanja, ker ni priznal očetovstva itd.

Iz preiskovalnega zapora je hotel Vasle iztihotapiti lastnoročna pisma na svojega očeta, v katerih priznava očetu svoje dejanje. Tako piše med drugim sledeče: »Dragi oče! Ker me prašate, ali sem ji dal strup notri, to Vam povem, da sem ji jaz dal resnično; jaz sem kupil sladkor, na katerem sem ji dal v sredino sladkorja strup, da ga je pojedla. Jaz sem ji dal strup zato, ker je vedno hodila za menoj, da se je nisem mogel nikakor braniti drugače.« Ko mu je preiskovalni sodnik to pismo preočil, je Vasle dejal, da ne ve, zakaj je tako pisal, ko pa vse to ni res. V nadaljnjih pismih je hotel pripraviti očeta, naj izpove pod prisego, da je imel le oče strup, ki ga je rabil za lisice, in da je bil ta strup vedno pod ključem. V enem pismu je pisal očetu dobesedno tako-le: »Vi pa naprosite eno pričo, katera bo takole govorila, kakor Vam bom jaz napisal: da je hodila priča z njo (namreč s Franciško Verdev) skupaj in da je ona (Verdevova) rekla, da je tako jezna, da se bo kar zastripila, ker da že ima nekaj takega v roki in da bo za gotovo hin, če se pa ne bo do tistega časa, bo pa že na enega dala, vem, na katerega sem jezna, naj pa gre po moji smrti v arest sedet. Pa tista priča mora biti gotova, da bo po krivem prisegla, vseeno če ji daste kak tavznet kron, samo da je gotovo. Mogoče bi hotel biti Hriberšk, ali pa Hriberški Tonč, da bi ja gotovo bila. Če pa Vi za katero boljšo veste, potem jo naprosite, ker jaz ne obstojim sedaj nič, da sem ji jaz dal, in potem bodo mislili, da je sama . . . da ne bodo potem vedeli, ali sem jo jaz, ali pa se je ona sama, da ne bodo imeli dokaza, kako je res. In to pričó bi morali podkupiti, da bi bila gotova, da bi tudi prisegla. In če bode te šli v Ljubljano, potem naj uredijo

tako, kakor ho boljše za mene, da ni bila ona s strupom zastrupljena. Zatorej vzemite odvetnika in če je mogoče dva, naj staneta, kolikor hoče, in tudi porotnikom morate govoriti poprej in njim povedati, da to ni resnično, kar priče pravijo, da ne bodo verjeli tem lažnjivim pričam, ker drugače bi bilo slabo za mene.«

Vasletov oče ni imel strupa tako zaklenjenega, da bi obtoženec ne mogel do njega. Res je tudi, kakor pripovedujejo priče, da si je hotela Verdevova odpraviti plod in je prišla nekoč k Lovrencu Cokanu po rastlino »ziglšpajn«, češ da bi jo rabili doma za bolne svinje. Poskušala je tudi druga sredstva, lopatiko itd., da bi odpravila plod.

Vasle tudi pri razpravi tajil, da bi bil imel namen Verdevovo umoriti in odločno izjavlja, da je hotel Verdevovi samo odpraviti telesni plod. Zaslisanih je bilo okrog 15 prič, ki so izpovedale za Vasleta večinoma neugodno. Razprava je bila ob 13. prekinjena in se je nadaljevala ob 15.45. Med zaslisevanjem priče Franciške Razdevškove, ki je izpovedala za obtoženca ugodnejše nego pri prvem zaslisevanju, je bila razprava tajna. Popoldne je bil dovoljen vstop v porotno dvorano le na karte. Razprava je bila po zaslisevanju vseh prič ob 18.30 vnovič prekinjena in se je nadaljevala ob 20.15.

Državni pravdnik je v poldrugo uro trajajočem juridično izvrstno osnovanem in lepoti slovenske zemlje slavo počem govoru izčrpnno utemeljeval obtožbo. M. dr. je omenil, da je celjska jetnišnica pravi evropski kulturni škandal, ki ga bo treba z novo zgradbo končno vendar že odpraviti. Povdaril je tudi, da so nekateri duhovniki s svojo intoleranco v veliki meri krivi slabega socialnega položaja nezakonskih mater. Z zelo logičnimi in učinkovitimi utemeljevitvami je dr. Kačan izpodbijal obtožnico. M. dr. je naglašal, da bo treba končno razčistiti nezdrave razmere, ki vladajo v celjski jetnišnici. Po teh dveh govorih sta se drž. pravdnik in zagovornik še enkrat oglasila k besedi. Od 24. do 1. ponoči je trajal pravni pouk porotnikom.

Porotniki so se nato posvetovali 20 minut. Vprašanje glede hudodelstva umora so zanimali z 11 proti 1 glasu, soglasno pa potrdili vprašanje glede hudodelstva uboja, odprave telesnega ploda in poskušane goljufije (poskušane napeljevanja h krivemu pričevanju). Ob 1.40 je sodni dvor ob splošni napetosti razglasil obsodbo:

Vinko Vasle se kaznuje z 10 leti težke ječe in v povračilo stroškov, vstaje se mu pa preiskovalni zapor od 12. aprila do 11. junija.

Zanimivo je, da je bil pred 24 leti v istem kraju kakor Vasletov zločin (v Socki pri Vel. Pirešici) izvršen umor, ki ga je izvršil neki kramar Peršolja na svoji ženi. Vasle je bil član orlovske organizacije na Zg. Ponikvi. Razpravi je prisostvovala ves čas zelo velika množica poslušalcev, ki je vztrajala do konca razprave (ob 1.45) v dvorani.

Celje, 11. junija.

Senatu predseduje viš. dež. sod. svet. dr. Bračić, votanta sta viš. dež. sod. svet. dr. Stepančič in okr. sodnik Kompara, javno obtožbo zastopa drž. pravdnik dr. Rus, zagovarjajo odvetniki dr. Jos. Vrečko, dr. Ogrizek in dr. Božič, zdravniška sodna izvedenca sta dr. Raišp in dr. Hočevnar.

ZVERINSKI UMOR V KASAZAH.

Dve SMRTNI OBSODBI.

Danes se razpravlja pred celjsko poroto trideseti slučaj umora po prevratu. Današnji slučaj prekaša po zverinstvu in okrutnosti vse ostale.

CELJSKA POSOJILNICA B.

Stanje hranilnih vlog nad
Din 50,000.000.—

V lastni palači Narodni dom.

Stanje glavnice in rezerv.
Din 4,000.000.—

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih izplačuje točno in nudi za iste najboljše obrestovanje in največjo varnost. Izvršuje vse denarne, kreditne in posojilne posle. Kupuje in prodaja devize in valute.

Podružnica v ŠOŠTANJU na GLAVNEM TRGU.

Ali ste si že kupili

pomladansko obleko? Ako ne, se Vam priporoča
manufakturna in modna trgovina

Miloš Pšeničnik, Celje

kjer dobite pristno angleško in češko blago za gospode in damske obleke, kakor tudi velika izbira v svili, krepu, frotirju, delenu itd., flor in svilene nogavice, rokavice, srajce, kravate in še mnogo drugih predmetov po znižani ceni in solidni postrežbi!

Kupi se večja množina
20 **steklenic** 17
od kisle vode.

Tudi posamezni komadi. Naslov v upravi.

Najceneje in najboljše

se kupijo moški in ženski štofi, različno moško perilo, belo in rjavo platno, cefiri in gotove različne obleke itd. pri

Ivan Mastnaku,
Celje, Kralja Petra c. 15.
manufakturna in lastna izdelovalnica oblek.

Največja zaloga in samoprodaja

Puch koles
in koles znamko 10-10
„Waffenrad“

Največja
reparacijska
delavnica.

Največja zaloga delov koles in šivalnih strojev po najnižjih cenah. Popravila tujih izdelkov strokovnjaško, hitro, dobro in ceno.

A. NEGER, Celje,
Gosposka ul. 32.

„JORA“

slaščičarna

Celje, Dečkov trg 6
na debelo — na drobno.

Lastna izdelovalnica kandit, čokoladnih
50 bonbonov in slaščic. 39s

==== Priporoča se ====
izdelovalnica in trgovina
moškega in ženskega
perila

kakor tudi čipk. Predtiskarija, entlanje na stroj itd. Najnovejši vzorci na razpolago. 35 Cene konkurenčne. 4 Postrežba točna in solidna. — Zaloga tovarne ženskega perila »Leda«, Ljubljana. **M. Šribar, Celje, Gosposka ul. 27.**

OTVORITEV.
NA DROBNO! NA DEBELO!

Tovarna čokolade in kakao

„SANA“ d. z o. z., Hoče

prodajalna po tovarniških cenah

CELJE, ALEKSANDROVA ULICA ŠTEV. 2.

Dalmatinska domača vina

nudi v vsaki množini najceneje trvdka 50-18

I. P. Matković, Slomškov trg 1.

Kavarna „MERKUR“, Celje, Krekov trg šte. 5.

Dnevno koncert

od 1/2 9. do 12. ure. Vedno nov program.

Za dobro postrežbo je najbolje preskrbljeno.

Za obilen obisk se priporočata **IVAN in HERMINA JIČHA.**

Inserirajte v „NOVI DOBI“!

R. Salmič,

Celje, Narodni dom.

Ure, zlatnina, srebrnina in optika
po najnižji konkurenčni ceni.

Delaj, nabiraj in hranil

Popolnoma varno naložite denarne prihranke pri zadrugi

LASTNI DOM

stavb. in kreditni zadr. z om. zavezo v Gaberju pri Celju

Obrestuje hranilne vloge po 6%.

Večje stalne vloge po dogovoru najugodnejše.

☞ Pri naložbi zneska po 20 Din se dobi nabiralnik na dom. ☞☞☞

Jamstvo za vloge nad 1 milijon 250.000 Din.

Pisarna v Celju, Prešernova ulica št. 15.

Čas je denar!

Alojzij Prah

pletarsko podjetje,
CELJE, BREG ŠT. 39.

Priporočam pletena sobne in vrtno garniture iz šibja ter trstike po najnovejših vzorcih ter vsa druga v stroko spadajoča dela **Delo solidno! Cene zmerni!**

Telefon šte. 75 in 76

Podružnica

Poštni ček. rač. 10.598

Ljubljanske kreditne banke v Celju

Delniška glavnica in rezerve
Din 60,000.000.—

Centrala v Ljubljani

Delniška glavnica in rezerve
Din 60,000.000.—

Agencija Logatec.

Ustanovljena leta 1900

Agencija Logatec.

Brežice, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metkovič, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju ☞ Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrsne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Otvorja akreditive in izdaja kreditna pisma za tu- in inozemstvo.